

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

žalobce: **M. H.**

zastoupený daňovým poradcem Ing. Janem Matějkou
sídlem Straky 1, 417 71 Zábřeh

proti

žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2019, č. j. 3064/19/5100-41454-711982,
ve věci povolení posečků úhrady daně

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Žalobce v žalobě doručené Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 19. 3. 2019 navrhoval, aby krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného uvedené v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil dvě rozhodnutí Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 4. 9. 2018, č. j. 3195953/18/3215/50523-809932 a č. j. 3195598/18/3215-50523-809932, jimiž prvostupňový správce daně zamítl žádosti žalobce o posečkání úhrady daně (resp. o rozložení úhrady daně na splátky), o které žalobce žádal podle § 156 odst. 1 písm. a) a d) zákona číslo 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).
2. Žalobce v žalobě namítl, že daňové orgány při rozhodování o jeho žádosti vybočily z mezí správního uvážení ve smyslu § 8 odst. 1 daňového řádu, a dopustily se tím nepřípustné libovůle. Žalobce tvrdil, že v řízení prokázal vážnou újmu spočívající ve ztrátě bydlení a dále nemožnost splatit daňové nedoplatky z jiných zdrojů než z příjmů ze závislé činnosti. Ve vztahu k vážné újmě spočívající ve ztrátě bydlení žalobce namítl, že jeho povinností bylo prokázat, že vydražením podílu na nemovité věci hrozí ztráta bydlení, neboť v předmětné nemovitosti žalobce bydlí a jiné nemovitosti nevlastní. Povinností správce daně pak bylo posoudit, zda hrozící ztráta bydlení skutečně představuje pro žalobce vážnou újmu ve smyslu § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu. Žalobce zdůraznil, že právo na bydlení patří mezi základní lidská práva. Závěr žalovaného, že vážná újma ve smyslu § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu nemůže spočívat v tom, že správce daně na základě zákonného zmocnění přistoupí k vymáhání neuhrazeného nedoplatku, je podle žalobce nepodložený a zcela popírá smysl institutu posečkání a úhrady daně ve splátkách. Žalobce dále protestoval proti závěru žalovaného, podle kterého neprokával, že není schopen uhradit dlužnou částku naráz zpeněžením majetku. Tento názor považuje žalobce za nepatřičný a nesouvisí s odůvodněním žádosti. Stejně tak je podle žalobce nepatřičný závěr žalovaného o tom, že neprokával neschopnost úhrady dlužné částky získaným úvěrem, neboť je podle něj nepochybné, že žádný peněžní ústav nikomu takový úvěr neposkytne. Žalobce v žalobě dále poukázal na to, že při nové žádosti postupoval v intencích důvodů, pro které správce daně v předchozím rozhodnutí ze dne 19. 6. 2018 jeho první žádost zamítl (nízká výše navržených splátek a neuvedení zdrojů, z jakých bude splátky platit). Správce daně však nově jeho žádosti zamítl ze zcela jiných důvodů než v předchozím případě, což dokládá svévoli v jeho postupu.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Úvodem svého vyjádření zdůraznil, že institut posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady na splátky podle § 156 daňového řádu, je beneficiem ze strany státu, které je poskytováno v případě splnění stanovených podmínek. Správce daně je při rozhodování vázán návrhem daňového subjektu, který je povinen v žádosti tvrdit relevantní důvody pro posečkání a současně ke svým tvrzením předložit důkazní prostředky. K tvrzením žalobce týkajícím se ztráty bydlení žalovaný uvedl, že správce daně může povolit posečkání úhrady daně, pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu. Žalobce však ve své žádosti, ani v odvolání neuvedl, jaká by mu měla vzniknout vážná újma. Žalobce pouze uvedl, že mu újma vznikne v souvislosti s případným zpeněžením jeho podílu na nemovitém majetku a

12/2019

dostatečně neprokázal, že by neprodlená úhrada daňového nedoplatku znamenala pro něj reálnou vážnou újmu. Pokud by případným následným vydražením žalobcova podílu na nemovité věci v rámci výkonu rozhodnutí správcem daně došlo k vymození daňového nedoplatku, nemůže tím podle žalovaného dojít ke vzniku vážné újmy tak, jak ji chápe § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu. Žalovaný dále uvedl, že na podkladě žalobcem předložených skutečností nebylo možné komplexně posoudit aktuální finanční a majetkovou situaci žalobce. Žalobce tak neunesl břemeno důkazní ohledně prokázání vzniku vážné újmy. Žalovaný dále upozornil, že i v případě naplnění podmínek pro posečkání podle § 156 odst. 1 písm. a) až e) daňového řádu by žalobci posečkání povoleno být nemohlo, protože při rozhodování o takové žádosti je správce daně povinen posuzovat také otázku budoucí inkasovatelnosti daňového nedoplatku. Žalobce ve svých žádostech požadoval rozložení nedoplatků na splátky na dobu delší než 6 let, přitom posečkání nemůže být povoleno na dobu delší než je lhůta pro placení daně zakotvená v § 160 daňového řádu. Při výši žalobcem navržených měsíčních splátek by nebylo možné tuto šestiletou lhůtu dodržet. Žalobce navíc ani neprokázal, z čeho by splátky vůbec hradil. Žalobce doložil pracovní smlouvu, která byla uzavřena na dobu určitou do 31. 10. 2018, z čehož je podle žalovaného zřejmé, že příjmy ze závislé činnosti by mohl čerpat pouze po tuto dobu.

4. Rozhodující skutečnosti zjišťoval krajský soud ze správního spisu, když jiné důkazy ani nebyly účastníky řízení navrženy.
5. Ze správního spisu se podává, že správce daně vedl v rozhodné době vůči žalobci daňovou exekuci k vymození nedoplatku na dani z přidané hodnoty a na dani z příjmů fyzických osob. V průběhu daňové exekuce rozhodl o zřízení zástavního práva ke spoluvlastnickému podílu žalobce na nemovitosti v Bílovci. Dále krajský soud ze spisu zjistil, že žalobce požádal o rozložení úhrady daňových nedoplatků na splátky nejprve žádostí ze dne 23. 4. 2018. V žádosti odkázal na § 156 odst. 1 a písm. a) a d) daňového řádu a navrhl, že by daňové nedoplatky uhradil ve splátkách po 7 000 Kč měsíčně. V žádosti dále tvrdil, že nedisponuje finančními prostředky v takové výši, která by postačovala k úhradě byť jen části daňových nedoplatků a neprodlená úhrada daně je proto vyloučena. Za jediný zabavitelný majetek označil podíl na nemovitém majetku, jehož vydražením by mu vznikla vážná újma, navíc k němu bylo zřízeno zástavní právo, v důsledku čehož je podle něj vyloučeno, aby daňové nedoplatky zůstaly nedobytné. Správce daně rozhodnutím ze dne 19. 6. 2018 žádost žalobce zamítl. Zamítnutí žádosti odůvodnil především nízkou výší navržených splátek, kterými by nebyla zajištěna inkasovatelnost nedoplatku do 6 let s tím, že z žádosti není ani zřejmé, na úhradu které daně by splátky připadaly. Žalobci také vytkl, že v žádosti neuvedl, z jakých zdrojů by byl schopen dlužnou částku splácet.
6. Žalobce podal dne 23. 7. 2018 nové dvě žádosti o rozložení úhrady daňových nedoplatků na splátky (jednu ve vztahu k nedoplatku na DPH a druhou ve vztahu k nedoplatku na dani z příjmů), ve kterých uváděl stejné skutečnosti jako v případě první žádosti. Tvrdil tedy, že nedisponuje finančními prostředky v takové výši, která by postačovala k úhradě byť jen části daňových nedoplatků a neprodlená úhrada daně je proto vyloučena a že jediným zabavitelným majetkem je podíl na nemovitém majetku, jehož vydražením by mu vznikla vážná újma, navíc k němu bylo zřízeno zástavní právo. Původní žádost změnil pouze ohledně výše navržených splátek, které nově navrhl ve výši 10 450 Kč měsíčně

12/2019

(DPH) a 2 650 Kč (daň z příjmů). Dále uvedl, že zdrojem splátek jsou příjmy ze závislé činnosti. K žádostem následně doložil pracovní smlouvu, mzdový výměr a výplatní pásku za červen 2018. Správce daně obě žádosti rozhodnutími ze dne 4. 9. 2018 zamítl. Správce daně konstatoval, že předloženými důkazy (pracovní smlouvou ze dne 1. 11. 2017 uzavřenou na dobu určitou do 31. 10. 2018, mzdovým výměrem z téhož dne a výplatním páskem za červen 2018) nelze považovat za prokázané, že daňový subjekt (tj. žalobce) bude schopen hradit pravidelné splátky ve slibované výši i v budoucnu. Dále zdůraznil, že žalobce žádal o rozložení nedoplatků na splátky na dobu delší než 6 let, což je podle § 160 daňového řádu lhůta pro placení daně, která nemůže být při posečkání překročena a navrženými splátkami tak nebude možné šestiletou lhůtu dodržet. Správce daně dále v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že mu není známa celková současná finanční a ekonomická situace žalobce. V neprospěch žalobce přihlédl také k tomu, že na jeho osobních daňových účtech týkajících se předmětných daní nejsou evidovány žádné platby určené k úhradě předepsaných daňových povinností. Proti zamítavým rozhodnutím podal žalobce společné odvolání, ve kterém žádal o jejich zrušení. V odvolání namítl, že správce daně vybočil z mezí správního uvážení a dopustil se nepřípustné libovůle. Závěr, podle kterého předloženými důkazy neprokázal, že bude schopen hradit splátky i v budoucnu, považuje žalobce za popření samotného institutu posečkání daně, neboť jej lze coby důvod pro zamítnutí žádosti aplikovat na jakoukoliv myslitelnou žádost. Žalobce v odvolání poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Afs 88/2010, se kterým jsou podle něj závěry správce daně v rozporu. Na závěr žalobce v odvolání zdůraznil, že při formulaci žádostí bral na zřetel odůvodnění předchozího negativního rozhodnutí, ve kterém mu bylo vytknuto, že neuvedl, z jakých zdrojů bude nedoplatky splácet. Odvoláním napadená rozhodnutí jsou tak pro něj překvapivá.

7. O odvoláních rozhodl žalovaný společně napadeným rozhodnutím, ve kterém se ztotožnil se závěry správce daně. Žalovaný zdůraznil, že žalobce v žádosti ani v odvolání neuvedl, jaká by mu měla vzniknout újma. Újma spočívající ve vydražení a v následném zpeněžení podílu na nemovitosti není podle žalovaného újmou, jak ji chápe § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu. Žalobce tak neprokázal vznik vážné újmy při zpeněžení jeho podílu na nemovitosti. K naplnění uvedeného důvodu podle citovaného zákonného ustanovení proto nedošlo. Stejně tak podle odůvodnění napadeného rozhodnutí nedošlo k naplnění důvodu uvedeného v § 156 odst. 1 písm. d) daňového řádu. Doložená pracovní smlouva svědčí podle žalovaného pouze o příjmech žalobce, ale nevypovídá nic o jeho komplexní majetkové situaci. Navíc pracovní smlouva byla uzavřena na dobu určitou do 31. 10. 2018. Žalovaný dále uvedl, že vzhledem k souhrnné výši daňových nedoplatků na předmětných daních a navrhované výši splátek není možné zajistit budoucí inkasovatelnost těchto nedoplatků, a to z toho důvodu, že splátky by byly rozloženy na delší období, než je zákonná lhůta pro placení daně stanovená v § 160 daňového řádu. Žalovaný zdůraznil, že i při splnění některého ze zákonných důvodů pro posečkání podle § 156 odst. 1 daňového řádu, nesmí správce daně opomenout základní zásady a cíl správy daní a musí vždy zvažovat, zda při posečkání nebude do budoucna ohroženo uhrazení daňového nedoplatku. Platí totiž podmínka uvedená v § 156 odst. 5 daňového řádu, tedy že posečkání nesmí být povoleno na dobu delší, než je lhůta pro placení daně, tj. 6 let od oznámení povolení posečkání. Žalovaný dále v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na to, že žalobce žádal o posečkání s úhradou nedoplatku na DPH, kterou v konečném důsledku platí konečný zákazník a plátců daně je povinen ji na vlastní odpovědnost vyčíslit, vybrat a

12/2019

odvést. Za situace, kdy žalobce neuvedl, že vymáhaná DPH mu nebyla ze strany zákazníků uhrazena, považoval žalovaný za vyloučené, aby žádal o posečkání s úhradou nedoplatku daně, který vznikl tím, že se rozhodl si vybranou daň ponechat pro vlastní potřebu. Napadené rozhodnutí bylo doručeno žalobci prostřednictvím jeho zmocněnce dne 11. 2. 2019.

8. Krajský soud po ověření, že žaloba je přípustná, včasná a projednatelná, a že byly splněny také ostatní procesní podmínky řízení, přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Jinak řečeno, krajský soud nemohl přihlížet ke skutečnostem, které nebyly účastníky tvrzeny, ani ke skutečnostem, které nastaly po vydání napadeného rozhodnutí.
9. O věci rozhodl krajský soud bez nařízení jednání, protože s tímto postupem oba účastníci souhlasili (žalovaný výslovně a žalobci marně uplynula soudem stanovená lhůta ke sdělení, zda s rozhodnutím bez jednání souhlasí, protože je podle § 51 odst. 1 věty poslední s. ř. s. jeho souhlas s tímto postupem dán).
10. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného ve věci nevyhovění žádosti žalobce o posečkání s úhradou daňových nedoplatků, resp. o povolení rozložení jejich úhrady do splátek, o které žalobce žádal s poukazem na § 156 odst. 1 písm. a) a d) daňového řádu.
11. Podle § 156 odst. 1 daňového řádu může na žádost daňového subjektu nebo z moci úřední správce daně povolit posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady na splátky (dále jen „posečkání“) mimo jiné tehdy, pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu (písm. a), nebo není-li možné vybrat daň od daňového subjektu najednou (písm. d).
12. Jak již správně uvedl žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, institut posečkání je beneficiem ze strany státu, které je poskytováno v případě splnění stanovených podmínek. Správce daně je při rozhodování o žádosti o posečkání vázán návrhem daňového subjektu, který je povinen tvrdit ve své žádosti relevantní důvody pro posečkání a podle § 92 odst. 3 daňového řádu je povinen ke svým tvrzením předložit důkazní prostředky. Povinnost tvrzení a důkazní zde leží na žadateli, který také musí nést nepříznivé důsledky toho, že nebude tvrdit takové důvody, pro které bude možné jeho žádosti vyhovět, resp. že se mu tyto důvody nepodaří prokázat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2015, č. j. 3 Afs 74/2014 - 29; veškerá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na která je v tomto rozsudku odkazováno, jsou dostupná na www.nssoud.cz).
13. Krajský soud ve shodě s odůvodněním napadeného rozhodnutí konstatuje, že žalobce svá břemena neunesl a důvody pro povolení posečkání neprokázal. Ve vztahu k hrozící vážné újmě žalobce v žádostech ze dne 23. 7. 2018 uvedl pouze tolik, že vydražením jeho podílu na nemovitosti by mu vznikla vážná újma. Nic víc netvrdil ani

v odvolání. Teprve v žalobě začal tvrdit, že by v důsledku prodeje nemovitosti došlo ke ztrátě jeho bydlení a že jiné nemovitosti nevlastní, proto nelze žalovanému ani správci daně vytýkat, že se jeho újmou spočívající ve ztrátě bydlení nezabývali. Úvaha žalobce uvedená v žalobě o tom, že jeho povinností bylo pouze prokázat, že vydražením podílu na nemovité věci skutečně hrozí ztráta bydlení, jakož i jeho zdůraznění ústavní roviny práva na bydlení, se tak míjí s obsahem spisu, podle kterého žalobce v daňovém řízení o ztrátě bydlení nic netvrdil, natož aby prokázal, že v nemovitosti bydlí a jiné nemovitosti nevlastní. Krajský soud se tak ztotožňuje se závěrem žalovaného uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého pouhé tvrzení o hrozbě vážné újmy v souvislosti s případným zpeněžením jeho podílu na nemovitém majetku, není dostatečné pro naplnění důvodu podle § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu.

14. Stejně tak nepovažuje krajský soud za důvodné námitky žalobce týkající se důvodu uvedeného v § 156 odst. 1 písm. d) daňového řádu, podle kterého lze posečkání povolit, není-li možné vybrat daň od daňového subjektu najednou. Žalobce v žádostech tvrdil, že *„nedisponuje finančními prostředky v takové výši, která by postačovala k úhradě byť jen části nedoplatku na dani z příjmů fyzických osob a na dani z přidané hodnoty, a je tudíž vyloučena možnost neprodlené úhrady daňových nedoplatků“* s tím, že jediným zabavitelným majetkem je podíl na nemovitosti. Také v tomto případě souhlasí krajský soud se žalovaným, že takovým tvrzením žalobce neprokazuje své majetkové poměry, včetně aktuální výše likvidních prostředků, jakož i to, že informace o výši měsíčního příjmu jsou bez znalosti širšího kontextu majetkové situace žalobce nedostatečné k tomu, aby bylo prokázáno naplnění důvodu pro posečkání podle § 156 odst. 1 písm. d) daňového řádu. Namítá-li žalobce v žalobě, že „k zamítnutí žádosti s tímto odůvodněním by správce daně mohl přistoupit kdykoliv, bez ohledu na obsah žádosti“, tak tím podle přesvědčení krajského soudu nevystihuje podstatu problému. Tu spatřuje krajský soud naopak v tom, že kdyby k vyhovění žádosti o posečkání postačovalo daňovému subjektu pouhé tvrzení, že nedisponuje finančními prostředky v dostatečné výši k úhradě byť jen části nedoplatku, postrádal by institut posečkání znak výjimečného opatření, jak je vnímán v judikatuře správních soudů. Bylo vskutku na žalobci, aby předestřel správci daně taková tvrzení a důkazy, která by správci daně umožňovala komplexní posouzení jeho majetkové situace, včetně (ne)možnosti získání prostředků z jiných zdrojů. Nutno dodat, že jak správce daně, tak žalovaný, uvedli také další důvody, pro které nebylo možné žádosti žalobce vyhovět. Již správce daně uvedl v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, že navrženými splátkami by nebylo možné daňové nedoplatky zaplatit ve lhůtě pro placení daně podle § 160 daňového řádu a že pracovní smlouvou uzavřenou na dobu určitou do 31. 10. 2018 žalobce neprokázal schopnost hradit splátky v budoucnu. I z rozhodnutí žalovaného (body 18 až 20) je přitom zřejmé, že se jednalo o samostatný důvod, pro který by nebylo možné žádosti žalobce vyhovět. K tomu žalovaný v bodě 21 napadeného rozhodnutí dále dodal, že považuje za vyloučené, aby byl posečkáán nedoplatek na dani, který vznikl v důsledku rozhodnutí daňového subjektu ponechat si vybranou daň pro vlastní potřebu. Na tyto další závěry žalovaného již žalobce v žalobě nijak nereagoval, proto ani nebyly otevřeny soudnímu přezkumu.

15. Za zcela nedůvodnou pak považuje krajský soud také poslední žalobní bod, ve kterém žalobce namítá, že při podání žádostí ze dne 23. 7. 2018 vycházel z původního zamítavého rozhodnutí správce daně. Žalobce obsahově shodnou námitku uváděl již

12/2019

v odvolání a žalovaný se s ní vypořádal v bodě 24 napadeného rozhodnutí. Ve shodě se žalovaným také krajský soud konstatuje, že správce daně v původním zamítavém rozhodnutí ze dne 19. 6. 2018 neuvedl nic, z čeho by bylo možné dovodit, že v případě navýšení splátek a doložení zdrojů příjmů bude možné jeho žádosti vyhovět. Rozhodně nelze považovat za procesní vadu, pokud žalovaný v původním rozhodnutí neuvedl všechny skutečnosti, které brání ve vyhovění žádosti žalobce. Nemohlo tak dojít k žádnému porušení legitimního očekávání žalobce a krajský soud v postupu daňových orgánů nespatřuje ani žádnou libovůli.

16. Krajský soud uzavírá, že závěry žalovaného v konfrontaci se žalobními body obstojí, proto žalobu pro její nedůvodnost podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
17. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobce v řízení úspěšný nebyl a procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu spisu v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto krajský soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení žádnému z nich.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 30. září 2019

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu